

Published on www.bilvavi.net

[Home](#) > דע את עמך 003 אהבה ושנאה

דע את עמך 003 אהבה ושנאה

ביארנו שכל דבר הוא בסוד חיובי ושלילי. כלומר, בכל עבודה יש עבודה שלילי ועבודה חיובי, בחינת סור מרע ועשה טוב. השלילי באהבת ישראל הוא "מה דעלך סני לא תעביד לאחרים", והחיובי שבאהבת ישראל דיברנו שיש ד' סוגי קשרים - שנאה, נוטרלי, אהבה שתלויה בדבר ואהבה שאינה תלויה בדבר.

אהבת ישראל כולל גם שנאת הרע

כתוב בתורה, "לא תשנא ... ואהבת לרעך כמוך". יש אהבה חיובי ושלילי, וכן יש שנאה חיובי ושלילי. ידוע שההפכיים הם בשרש אחד, וא"כ אהבה ושנאה שרשן אחד. עלינו להבין מהו שנאה כדי להבין מהו אהבה.

איתא בגמ' (פסחים קיג.) שמותר לשנוא רשע, וכן קיי"ל ברמב"ם (הל' רוצח פי"ג).

השאלה היא, איך מותר לשנוא רשע, הרי תכלית כל הבריאה הוא אחדות! עוד קשה: איך מותר לשנוא רשע, הא כל התורה תלויה באהבת ישראל, "כלל גדול בתורה", ואם הוא כלל גדול איך כולל השנאה לרשעים?

מזה מוכח שהמצוה לשנוא רשע הוא ענף ממצות אהבת ישראל! וצריך להבין איך שנאת רשעים נכלל באהבת ישראל, בשלמא דיש מצוה לשנוא רשע, אבל איך הוא נכלל באהבה?

בספרי חסידות מבואר שאין המצוה לשנוא הרשע עצמו, אלא לשנוא הרע שבו, וזהו קצת נחמה, דאין השנאה לרשעים באמת שנאה. אבל צריך להבין איך גופא השנאה נכלל באהבת ישראל.

מהו אותו שנאה? יש לאהוב הרשע עצמו אבל צריך לשנוא הרע שבו. איך עושים זאת? השנאה כלפי סתם חבירו מגיע מנפש הבהמית - שחבירו מפריע לו, לכן שונא אותו. אבל כאשר השנאה נובע מהאלוקות שבנפש, אז הוא שונא רק מכח היראת השם.

כשאדם שונא חבירו, איך מבטל שנאתו? ע"י האמונה "שאין אדם נוקף אצבעו מלמטה אא"כ מכריזין עליו מלמעלה". כלומר, מה שמפריע לי לא הוא בעצמו, הוא מפריע לי רק מכח ממנו יתברך שמו, וא"כ אני שונא רק הרע שבו, לא האדם עצמו.

כן בשנאת רשעים, אין אני שונא אותו פלוני רק הרע שבו. יתן משל לזה. כשהבית מלולכך, אין אני שונא הבית שלי, רק הלכלוך בהבית. כן אין אני שונא הרשע, רק אני שונא רק הרע שהוא עשה.

ובעומק יותר מבואר באור החיים הק' גבי מעשה דינה, שאין בו אדם שאין בו טוב, וא"כ כשאני אוהב הרשע ורק שונא הרע שבו, אני מעלהו עליונה. הלא יש לו נשמה גדולה מכלל ישראל, ואני צריך לאהוב נשמתו.

מבואר בספרים הק' שאחד הסיבות שצריך לאהוב רשעים הוא משום שיש להם תיקון ע"י אהבה של צדיקים כלפיו. ע"י אהבה לרשע אני מחזיר ומעלה הרשע למקום הנכון. לכן מצות שנאת רשעים (כלומר, רק הרע שבו, אבל אני אוהב אותו) היא ענף מאהבת ישראל, כיון שע"י שנאה זו אני מחזיר אותו לתוך כנסת

הסכנה שהאהבת ישראל

זהו הטעות שהרבה בני"א עושים בקירוב, שהם אוהבים הרשעים לגמרי בלי לשנוא את הרע שבו. א"א לאהוב רשע בלי לשנוא! האהבה האמיתית לרשעים הוא רק אם אני גם שונא הרע שבו.

יש סכנה באהבת ישראל. ישנן שלש אהבות - אהבת ה', אהבת התורה ואהבת ישראל. כשאין באהבת ישראל השורש, שהוא אהבת ה' ואהבת התורה, אין החסרון משום שאין כאן "אוהב", אלא משום שאם אין גם אהבת ה', ואין אני שונא הרע - זהו אהבת מקולקלת. אדם האוהב רשע לגמרי בלי לשנוא הרע שבו הריהו מכניס לכלוך אל בית המלך. אני צריך לאהוב אותו רשע כנפשי, כמו שאני אוהב עצמי. אבל לא שאני צריך לאהוב גם הרע שבו! זהו אהבת מקולקלת, וצריך להגביל האהבה לרשעים.

אהבת ישראל יכול להיות שרש לכל העליות - או לכל הנפילות. אם אדם אוהב רשע ואינו שונא הרע שבו, זהו רק "כל המוסיף גורע." אהבת ישראל אינו רק אחדות, אף שהתכלית של אהבת ישראל הוא אחדות. אהבת ישראל הוא עבודה ובנין של מהלך, והבנין של אהבת ישראל מכריח מצוה לשנוא רשע, לשנוא הרע שבהרשע.

- [דע את עמך] 1]

Source: <http://bilvavi.net/shiur-אהבהושנאה-003-דעאתעמך>

Links

[1] <http://bilvavi.net/daes.amcha>